NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.002.05.2022
P/22/056

MŁODZIEŻOWY OŚRODEK WYCHOWAWCZY
W RADZIONKOWIE
wpłynęło dnia 19.04.22
pod. 1232 l. zał. –
podpis

Pan
Tomasz Stuła
Dyrektor
Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego
w Radzionkowie
ul. Gen. Sikorskiego 7a
41-922 Radzionków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/056 Realizacja Strategii Rozwoju Sportu w Województwie Śląskim do roku 2020

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Radzionkowie[1], ul. Gen. Sikorskiego 7a, 41-922 Radzionków
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Stuła, Dyrektor MOW od dnia 1 września 2019 r.[2]
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykorzystanie środków finansowych na realizację inwestycji; 2. Wykorzystanie inwestycji/obiektów dofinansowanych przez Marszałka w ramach realizacji zadań strategicznych; 3. Bezpieczeństwo obiektów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016–2020 z uwzględnieniem dowodów dotyczących zdarzeń wcześniejszych oraz późniejszych mających związek z realizacją założeń Strategii.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[3]
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	Michał Kapek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/15/2022 z dnia 17 stycznia 2022 r. (akta kontroli tom I, str. 1-2)

[1] Określany dalej skrótem „MOW" lub „Ośrodek"
[2] Dalej „Dyrektor".
[3] Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK".

II. Ocena ogólna[4] kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli[5] wybudowane na terenie MOW sportowe boisko wielofunkcyjne, którego sfinansowanie zapewnił Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego[6] w ramach środków z Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego dla Województwa Śląskiego na rok 2020[7], utrzymywane było w należytym stanie technicznym, a jego wykorzystanie było zgodne z przeznaczeniem.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Założenia, które zostały przyjęte w *Programie Funkcjonalno-użytkowym* dla ww. obiektu były zbieżne z celami określonymi w *Strategii Rozwoju Sportu w Województwie Śląskim do roku 2020*[8]. Dzięki nieograniczonej dostępności boiska, stopniową, systematyczną realizację zaplanowanych celów umożliwiała zarówno zorganizowana działalność społeczności MOW, jak i bieżąca aktywność sportowo-rekreacyjna mieszkańców okolicznych dzielnic.

Dyrektor zapewnił również bezpieczne użytkowanie powierzonych mu w trwały zarząd budynków MOW, m.in. poprzez regularne przeprowadzanie kontroli:

- stanu technicznego (rocznych i pięcioletnich), o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*[9];
- zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do placówki, o czym mowa w § 3 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*[10].

Względem boiska wielofunkcyjnego, nie dopełnił jednak tych obowiązków i nie przeprowadził w 2021 r. kontroli wymaganych w związku z art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy *Prawo budowlane* oraz z § 3 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa.*

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe[11] kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykorzystanie środków finansowych na realizację inwestycji.

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z obowiązującym w okresie kontroli statutem, MOW jest placówką resocjalizacyjną, przeznaczoną dla dziewcząt niedostosowanych społecznie, z normą intelektualną, w wieku do 18 lat. Ośrodek prowadzi działalność w ciągu całego roku kalendarzowego, we wszystkie dni tygodnia, jako placówka, w której nie są przewidziane wakacje i ferie szkolne.

Celem Ośrodka jest tworzenie właściwych dla prawidłowego rozwoju przebywających tam dzieci i młodzieży warunków wychowawczych, edukacyjnych i zdrowotnych oraz umożliwienie im prawidłowego rozwoju i resocjalizacji. Cele Ośrodka realizowane były we współpracy z rodzinami wychowanek, sądami, instytucjami państwowymi i samorządowymi oraz stowarzyszeniami i innymi

---

[4] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej
[5] Dalej: „NIK".
[6] Dalej „Urząd".
[7] Dalej „MBO".
[8] Dalej „Strategia".
[9] Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 ze zm., dalej: ustawa „Prawo budowlane".
[10] Dz. U. z 2020 r., poz. 1604, w dalszej części określane skrótem „rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa"
[11] Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej

organizacjami społecznymi, prowadzącymi działalność w zakresie wychowywania oraz rozszerzania i wzbogacania form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej placówki.

Do zadań Ośrodka należało w szczególności: eliminowanie przejawów niedostosowania społecznego, umożliwienie zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły lub innych form kształcenia, przygotowanie wychowanek do samodzielnego i odpowiedzialnego życia po opuszczeniu ośrodka zgodnego z powszechnie obowiązującymi normami prawnymi i społecznymi oraz udzielanie i organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Do realizacji ww. zadań Ośrodek winien zapewnić m.in.: pomieszczenia dające możliwość wypoczynku i uczenia się, pomieszczenia do zajęć edukacyjnych, a także odpowiednio wyposażone pomieszczenia do zajęć rozwijających zainteresowania, w tym do zajęć sportowych.

Prowadzona w Ośrodku całodobowa opieka polegała na realizacji opracowanego i przyjętego przez Radę Pedagogiczną planu pracy, tworzącego zintegrowany system działań diagnostycznych, edukacyjnych, wychowawczych, resocjalizacyjnych oraz pracy z rodziną wychowanki. Powyższe działania obejmowały również udział wychowanek w zajęciach sportowych, turystycznych i rekreacyjnych, w tym zajęciach organizowanych na świeżym powietrzu.

Organami MOW były Dyrektor, Rada Pedagogiczna i Samorząd Wychowanek.

Do zadań Dyrektora należało w szczególności: dysponowanie środkami określonymi w planie finansowym MOW wraz z odpowiedzialnością za ich prawidłowe wykorzystanie; organizowanie administracyjnej, finansowej i gospodarczej obsługi Ośrodka; utrzymanie i użytkowanie obiektów zgodnie z zasadami wynikającymi z odrębnych przepisów; zapewnienie bezpiecznego użytkowania obiektów budowlanych oraz dokonywanie okresowych kontroli stanu technicznego obiektów, zgodnie z odrębnymi przepisami.

(akta kontroli str. 3-9)

Niniejsza kontrola obejmowała realizację zadania inwestycyjnego, polegającego na budowie wielofunkcyjnego boiska sportowego (przystosowanego do uprawiania piłki ręcznej, koszykówki i siatkówki) wraz z 60 m bieżnią oraz skocznią do skoku w dal[12]. Przedsięwzięcie sfinansowano ze środków MBO.

Zgodnie z uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 22 maja 2019 r.[13], na realizację MBO w budżecie Województwa zabezpieczono kwotę 10 mln. zł, z czego 1 125 tys. zł zarezerwowano na wydatki realizowane m.in. w powiecie tarnogórskim, na którego terenie znajduje się Radzionków.

(akta kontroli str. 10-11)

Zgłoszenia przedsięwzięcia budowy nowego boiska wielofunkcyjnego, poprzez złożenie w Urzędzie wypełnionego wniosku wraz z niezbędną dokumentacją, dokonał – jak poinformował Dyrektor – jeden z mieszkańców Radzionkowa, w związku z czym Dyrektor nie dysponował kopią tej dokumentacji. W swoich wyjaśnieniach Dyrektor wskazał, że *„Wniosek składał się z formularza przygotowanego przez Urząd Marszałkowski oraz z listy poparcia z pięćdziesięcioma podpisami mieszkańców województwa"*. Poinformował przy tym,

[12] W dalszej części określane skrótem „boisko wielofunkcyjne"

[13] Uchwała nr 1032/42/VI/2019 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie wskazania kwoty środków na realizację Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego Województwa Śląskiego, do zabezpieczenia w projekcie budżetu Województwa na 2020 r.

że w maju 2019 r. spotkał się *„(...) z (..) mieszkańcem Radzionkowa i osobą głęboko zaangażowaną w rozwój sportu na naszym terenie.* Mieszkaniec Radzionkowa [przyp. kontrolera] *zapytał, czy jesteśmy jako placówka zainteresowani budową boiska wielofunkcyjnego na naszym terenie i zgłosił gotowość złożenia wniosku".*

W związku z ww. działaniami, projekt budowy boiska wielofunkcyjnego zamieszczono w *Wykazie zadań zgłoszonych w I edycji Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego, które spełniły wymogi formalne.*

(akta kontroli str. 12-14, 15-20)

W wyniku przeprowadzonego konkursu, projekt budowy ww. boiska uzyskał decyzję o sfinansowaniu w kwocie 558 tys. zł, co potwierdzono uchwałą Zarządu Województwa Śl ąskiego z dnia 19 grudnia 2019 r.[14], o czym Dyrektor został poinformowany pismem z dnia 11 lutego 2020 r.

(akta kontroli str. 21-24, 25)

Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 26 lutego 2020 r[15]. udzielono Dyrektorowi pełnomocnictwa do podejmowania wszelkich działań związanych z realizacją zadania pn. *„Budowa wielofunkcyjnego boiska (piłka ręczna, koszykówka, siatkówka) wraz z 60 m bieżnią oraz skocznią w dal".* Przywołane pełnomocnictwo obejmowało w szczególności przeprowadzanie postępowań przetargowych zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych[16], zawieranie umów związanych z realizacją zadania oraz reprezentowanie interesów Województwa Śląskiego przed organami administracji architektoniczno-budowlanej w celu przeprowadzania procedur dotyczących realizacji robót w zakresie ww. zadania.

(akta kontroli str. 26-28)

Wyboru inspektora nadzoru dokonał Dyrektor w drodze konkursu. Z trzech ofert, które wpłynęły do ośrodka wybrano najtańszą w kwocie 5 600 zł (plus 23% VAT)[17].

(akta kontroli str. 29-31)

Na podstawie umowy z dnia 6 kwietnia 2020 r. wybrany podmiot przyjął na siebie odpowiedzialność za pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją przedmiotowego zadania, w szczególności poprzez: wykonanie obowiązków związanych z analizą merytoryczną dokumentacji technicznej celem możliwości kontroli właściwej realizacji zadania; nadzór nad zgodnością wykonawstwa z dokumentacją projektową, obowiązującymi przepisami, wiedzą techniczną i sztuką budowlaną; kontrolę prawidłowości prowadzenia dziennika budowy; sprawdzanie jakości wykonywanych robót, w tym zapobieganie zastosowaniu wyrobów budowlanych, urządzeń systemów i wyposażenia nieuzgodnionych z Zamawiającym; sprawdzanie i odbiory robót częściowych; informowanie Zamawiającego o postępach robót; sprawdzanie dokumentacji powykonawczej sprawdzanie i kontrolowanie wzajemnych rozliczeń związanych z przedmiotową inwestycją, a także wykonywanie wszelkich innych czynności nadzoru, ocen i sprawdzeń dotyczących wykonania robót budowlanych, zapewnienia bezpieczeństwa przy wykonywaniu prac oraz koordynację prac z podmiotami zewnętrznymi.

---

[14] Uchwała nr 2846/88/VI/2019 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie zatwierdzenia listy zadań do realizacji z podziałem na pule w I edycji Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego Województwa Śląskiego

[15] Uchwała nr 499/106/VI/2020 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 26.02.2020 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Panu Tomaszowi Stule (Stuła) – dyrektorowi Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Radzionkowie

[16] Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm. Dalej „ustawa Pzp".

[17] Pozostałe dwie opiewały na kwoty 9 000 zł plus 23%VAT i 10 700 zł brutto.

Łączne wynagrodzenie z tytułu powierzonych zadań nadzoru inwestorskiego ustalono w kwocie 6 888 zł brutto.

(akta kontroli str. 32-38)

Wartość zaplanowanej inwestycji ustalona została w dniu 19 grudnia 2019 r. na podstawie uchwały Zarządu Województwa Śląskiego zatwierdzającej listę zadań objętych finansowaniem z budżetu obywatelskiego województwa śląskiego (558 000 zł).

(akta kontroli str. 40)

Odnośnie do przyczyn nieustalenia wartości zamówienia w sposób określony w art. 34 ust. 1 ustawy Pzp zgodnie z którym *„Wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie: 1) kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na podstawie dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, z późn. zm.); 2) planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane"*, Dyrektor wyjaśnił, że zasady MBO nie umożliwiały wydatkowania środków przed ostatecznym rozstrzygnięciem głosowania. W złożonym przez mieszkańca Radzionkowa wniosku wartość planowanej inwestycji określono w sposób szacunkowy. Zaznaczył przy tym, że wartość planowanej inwestycji podana w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego była zgodna z kwotą przeznaczoną przez zarząd Województwa Śląskiego, ale wyższa niż we wniosku, który został złożony w ramach MBO. Dyrektor podkreślił, że według posiadanych informacji, wnioskowaną kwotę ostatecznie dostosowano do wartości przyznanego dofinansowania w drodze indywidualnych ustaleń pomiędzy pracownikami Urzędu i wnioskodawcą.

(akta kontroli str. 52-55)

Wykonawcę zadania wybrano na podstawie przepisów ustawy Pzp w trybie przetargu nieograniczonego, zakończonego zawarciem umowy pomiędzy MOW reprezentowanym przez Dyrektora oraz Wykonawcą reprezentowanym przez członka Zarządu. Wartość zawartej umowy wynosiła 395 475,75 zł brutto i była zgodna z ceną zawartą w złożonej ofercie.

(akta kontroli str. 56-68, 69-85)

Kontrolę prawidłowości ww. postępowania przeprowadzili upoważnieni pracownicy Departamentu Audytu i Kontroli Urzędu, którzy w wyniku zrealizowanych czynności wykazali m.in., że ustalenie wartości zamówienia dokonano na podstawie Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r.[18].

(akta kontroli str. 39-51, 66-68, 87-90)

Tłumacząc przyczyny ww. ustalenia Dyrektor wyjaśnił, że wartość zamówienia nie została oszacowana na podstawie kosztorysu inwestorskiego, ponieważ jego opracowanie było możliwe dopiero po ostatecznym przyznaniu finansowania. Ponadto, obowiązujące zasady sporządzania wniosku przewidywały określenie w nim jedynie szacunkowej wartości planowanego przedsięwzięcia.

(akta kontroli str. 52-54)

[18] Dot. Uchwały nr 2846/88/VI/2019

W wyniku przeprowadzonych postępowań, wartość zawartych umów (z inspektorem nadzoru na kwotę 6 888 zł (brutto) i wykonawcą – 395 475,75 zł brutto) wyniosła łącznie 402 363,75 zł (brutto), tj. o 155 636,25 zł mniej niż wynosiła wartość realizacji zadania budowy boiska wielofunkcyjnego, określona w uchwale Zarządu Województwa zatwierdzającej to zadanie do realizacji[19].

(akta kontroli str. 21-22, 24, 34, 76)

Działając zgodnie z postanowieniem zawartym w §2 pkt 1 umowy o wykonanie robót budowlanych, przed podpisaniem umowy wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości określonej w ww. paragrafie, tj. 39 547,57 zł w formie ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek (nr 32GG26/0029/20/0002).

(akta kontroli str. 92)

Zakończenie wykonanych prac inwestycyjnych potwierdzono na podstawie dwóch protokołów odbioru końcowego z dnia 4 września 2020 r.[20], w których oceniono jakość wykonanych robót jako „dobrą", zgodną z zawartymi umowami. Uwag ani zastrzeżeń nie wniesiono, w związku z czym określony w umowie termin zakończenia robót – 27 listopada 2020 r. - został dotrzymany.

(akta kontroli str. 93-94)

Zgodnie z warunkami określonymi w §7 pkt 5 i 6 umowy o wykonanie robót budowlanych oraz w §4 pkt 4 umowy o pełnienie funkcji inspektora nadzoru, rozliczenie inwestycji powinno nastąpić po dokonaniu odbioru końcowego (potwierdzonego protokolarnie przez zamawiającego i wykonawcę) poprzez wystawienie faktur, następnie zatwierdzenie ich przez Dyrektora i przekazanie tych dokumentów (wystawionych na Urząd) do Urzędu.

(akta kontroli str. 34, 76, 95-102)

Płatności za wykonane roboty oraz usługę nadzoru uregulował Urząd przelewami, w dniu 20 października 2020 r. tj. zgodnie z terminami określonymi w przywołanych powyżej umowach (do 30 dni licząc od daty złożenia faktur w urzędzie).

(akta kontroli str. 103-104)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania Dyrektora w zakresie wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na realizację inwestycji dotyczącej budowy sportowego boiska wielofunkcyjnego.

OBSZAR

2. Wykorzystanie inwestycji - boiska wielofunkcyjnego przy MOW, w ramach realizacji zadań określonych w wojewódzkiej strategii rozwoju sportu.

Opis stanu faktycznego

W złożonym 25 lipca 2019 r. wniosku w sprawie sfinansowania budowy sportowego boiska wielofunkcyjnego na terenie MOW w Radzionkowie, w opisie planowanej inwestycji wskazano m.in., że: planowane zadanie będzie obejmowało zaprojektowanie oraz budowę wielofunkcyjnego boiska zewnętrznego o wymiarach 40m x 20m (pełnowymiarowe boisko do piłki ręcznej), o nawierzchni tartanowej, z dwoma bramkami. W poprzek tego boiska umieszczone zostaną dwa boiska do koszykówki o wymiarach 20m x 15m., a w środkowej części możliwa będzie również gra w siatkówkę (po uprzednim zamontowaniu stanowiących wyposażenie tej inwestycji - słupków i zawieszeniu na nich siatki). Całość winna zostać ogrodzona

[19] Dot. Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego nr 2846/88/VI/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r.
[20] Jeden z protokołów dotyczył odbioru prac budowlanych, a drugi – realizacji zadań inspektora nadzoru.

piłkochwytami oddalonymi od linii boiska o ok. 1,5m i wysokimi na ok. 4-5m. Na zewnątrz ogrodzenia zaplanowano budowę 6-cio torowej bieżni tartanowej o długości 60m., z umieszczoną na jednym z końców skocznią w dal. Cały obiekt winien być wyposażony w energooszczędny system oświetlenia LED umożliwiający korzystanie z tego obiektu po zmroku. Do wniosku dołączono wizualizacje prezentujące układ funkcjonalny obiektu.

(akta kontroli str. 105-110)

Dołączony do Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia program funkcjonalno-użytkowy[21], w opisie ogólnym przedmiotu zamówienia, przewidywał w prawdzie zaprojektowanie i wybudowanie boiska wielofunkcyjnego o przedstawionych we wniosku parametrach, jednak różnił się w częściach dotyczących:

- rodzaju nawierzchni, we wniosku wskazano nawierzchnię tartanową, a w programie – panelowo-elastyczną;
- ogrodzenia, zgodnie z wnioskiem boisko planowano ogrodzić ze wszystkich stron, natomiast wg programu – jedynie z trzech (zrezygnowano z ogrodzenia jednego z boków boiska, przy którym zaplanowano wybudowanie bieżni);
- rozmiarów bieżni, we wniosku przewidziano bieżnię 6-cio torową, a w programie jedynie trójtorową.

(akta kontroli str. 111-121)

Dyrektor wyjaśnił, że *„Różnice pomiędzy wnioskiem składanym jako projekt o dużej skali ogólności do Urzędu Marszałkowskiego w ramach I edycji MBO a PFU wynikają z tego, iż PFU precyzuje dokładnie i szczegółowo funkcje jakie pełnić będzie wykonana inwestycja, a wniosek w ramach MBO (składany przez mieszkańca województwa śląskiego) określał te zadania na dużym poziomie ogólności (...)."*

(akta kontroli str. 122-123)

W zamieszczonym we wniosku uzasadnieniu do realizacji planowanej inwestycji wskazano m.in., że boisko wielofunkcyjne zostanie wybudowane dla podopiecznych Ośrodka oraz dla młodzieży z okolicznych dzielnic Radzionkowa i Bytomia. Wnioskodawca zwrócił uwagę, że powstanie takiego obiektu spowoduje, że młodzież z kręgu wykluczenia społecznego zyska możliwość rozwijania swoich pasji i talentów, poprawi ich kondycję fizyczną i zdrowotną oraz da możliwość nauki konstruktywnego spędzania czasu wolnego. Z uwagi na fakt, że MOW nie posiada sali gimnastycznej, boisko pozwoli również organizować zajęcia z w-f, a popołudniami – dodatkowe zajęcia rozwijające talenty sportowe. Istotnym założeniem była również możliwość nieodpłatnego udostępniania boiska dzieciom i młodzieży z okolicznych dzielnic, co miało wpłynąć na poprawę aktywności fizycznej mieszkańców oraz pozwolić na integrację społeczną wychowanek ośrodka z rówieśnikami. Jako wartość dodaną podano także możliwość organizacji zawodów sportowych o zasięgu regionalnym zarówno przez MOW jak i okoliczne szkoły.

(akta kontroli str. 105)

Budowa boiska wielofunkcyjnego, z uwagi na charakter tej inwestycji oraz jej dostępność, wpisywały się w założenia Strategii. Przedstawiona w tym dokumencie wizja rozwoju - *Województwo Śląskie regionem mieszkańców cieszących się dobrym zdrowiem i kondycją fizyczną oraz zadowolonych z wysokiej jakości usług sportowych* przewidywała osiągnięcie trzech celów, z których jeden - *Zapewnienie*

[21] Dalej „PFU".

dostępu do wysokiej jakości usług sportowych (cel I) winien zostać osiągnięty m.in. poprzez:

- *Zwiększanie dostępności obiektów sportowych dla mieszkańców regionu oraz osób spoza województwa, w tym osób niepełnosprawnych, poprzez budowę (w tym na zdegradowanych terenach poprzemysłowych), rozbudowę i modernizację istniejących obiektów oraz urządzeń sportowych i rekreacyjnych*;
- *Wspieranie aktywności fizycznej mieszkańców województwa śląskiego, w tym w szczególności dzieci i młodzieży, osób starszych oraz osób niepełnosprawnych poprzez tworzenie warunków dla organizacji zajęć sportowych przez np. szkoły, uniwersytety trzeciego wieku, organizacje pozarządowe*;
- *Budowę, rozbudowę i modernizację bazy sportowej w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz szkołach wyższych*;
- *Wspieranie innowacyjnych programów wychowania fizycznego (nastawionych na integrację) w placówkach oświatowych oraz oświatowo-wychowawczych województwa.*

(akta kontroli str. 124-129)

Dyrektor MOW wyjaśnił, że *„Wychowanki MOW korzystają z boiska i bieżni na lekcjach wychowania fizycznego – przy ładnej pogodzie każdego dnia. Boisko jest także intensywnie wykorzystywane w godzinach popołudniowych przez wychowawców i podopieczne w trakcie organizowania zajęć na świeżym powietrzu – szczególnie w weekendy. Na boisku odbywają się także zajęcia integrujące całą społeczność placówki – mecze piłki siatkowej i streetball. Z bieżni korzystają także klasy ze szkół środowiskowych w trakcie zajęć wychowania fizycznego. Młodzież z okolicznych gmin – Radzionkowa i Bytomia przychodzi, organizując się samodzielnie w godzinach popołudniowych, głównie korzystając z boisk do koszykówki. W najbliższym czasie planowany jest turniej streetball dla szkół radzionkowskich, którego organizacją zajmować się będzie MOSIR (turniej z powodu pandemii nie odbył się w roku poprzednim) oraz dzień sportu dla dzieci przedszkolnych organizowany przez wychowanki MOW w ramach projektu „We need each other" (Program Erasmus+")*. Dyrektor zauważył również, że *„Boisko wielofunkcyjne w dobie pandemii nie zostało wykorzystane w pełni – liczne zaplanowane imprezy środowiskowe (dni sportu dla radzionkowskich przedszkoli, turniej siatkówki i streetball dla dzieci i młodzieży z bytomskich i radzionkowskich szkół) zostały przełożone na inny termin."*

(akta kontroli str. 122-123)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działalność Dyrektora w zakresie skutecznego dostosowania zrealizowanej inwestycji do założeń przyjętych zarówno w *Programie funkcjonalno-użytkowym*, jak i celów określonych w Strategii.

OBSZAR

3. Bezpieczeństwo dofinansowanego obiektu.

Opis stanu faktycznego

Na podstawie decyzji nr 1394/GK/2008 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 10 czerwca 2008 r. *w sprawie ustanowienia trwałego zarządu*, Ośrodkowi przekazano w trwały zarząd na czas nieoznaczony, nieruchomości gruntowe oraz zabudowane, w tym działkę o nr ew. 1734/23 o pow. 1 3486 ha, na której wybudowano sportowe boisko wielofunkcyjne.

Zgodnie z ww. decyzją w zarząd trwały oddano m.in.: budynek szkoły – 1 kondygnacyjny, o pow. użytkowej 393,71m^2; budynek pralni – 1 kondygnacyjny, o pow. użytkowej 226,40 m^2 oraz dwa budynki internatu nr 1 i nr 2, obydwa dwukondygnacyjne, o pow. użytkowej (odpowiednio) 1 947 m^2 i 809,34 m^2.

(akta kontroli str. 130-131)

Dnia 9 marca 2022 r. na podstawie przeprowadzonych oględzin obiektu boiska wielofunkcyjnego ustalono, że: na terenie o wymiarach ok. 50m x 30m (ogrodzonym z trzech stron piłkochwytami o wysokości ok. 4-5m) znajdowała się płyta boiska o wymiarach ok. 40m x 20m z nawierzchnią elastyczno-panelową, z zamontowanymi dwoma bramkami do gry w piłkę ręczną oraz czterema naprzeciw siebie usytuowanymi koszami do gry w koszykówkę (usytuowanymi w poprzek boiska). Na boisku wyrysowano linie pól do gry w koszykówkę (w poprzek boiska), piłkę ręczną oraz siatkówkę (wzdłuż boiska). Ponadto, w sąsiedztwie jednej z bocznych (dłuższych) krawędzi boiska (nieosłoniętej ogrodzeniem), w odległości ok. 4-5m od linii bocznej pola gry usytuowano trójtorową bieżnię o długości ok. 70m z nawierzchnią tartanową, zakończoną z jednej strony piaskownicą do skoku w dal.

(akta kontroli str. 225-230)

Stosownie do wymogów określonych w art. 62 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy *Prawo budowlane,* w latach 2016-2020 Dyrektor przeprowadził okresowe kontrole stanu technicznego otrzymanych w trwały zarząd budynków[22]. Wszystkie z przedmiotowych kontroli przeprowadzone zostały przez osoby posiadające uprawnienia budowlane o odpowiedniej specjalności, stosownie do wymogu określonego w art. 62 ust. 1 pkt 4 przywołanej ustawy.

Do dnia kontroli, sportowe boisko wielofunkcyjne - oddane do użytkowania we wrześniu 2020 r. - nie było poddane kontrolom wymienionym w przepisach prawa budowlanego.

(akta kontroli str. 132-151, 152-199)

Działając zgodnie z obowiązkiem określonym w § 3 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa,* w latach 2016-2020 Dyrektor przeprowadził kontrole dotyczące zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Ośrodka w następujących terminach: 31 sierpnia 2016 r., 31 sierpnia 2017 r., 30 sierpnia 2018 r., 30 sierpnia 2019 r., 21 sierpnia 2020 r.

Dyrektor poinformował, że ww. *„Kontrole nie dotyczyły boiska wielofunkcyjnego wybudowanego na terenie MOW w Radzionkowie."*

(akta kontroli str. 200-219, 220-221)

Wszystkie elementy stanowiące wyposażenie boiska, w tym bramki i kosze do gry oraz inne urządzenia (z wyjątkiem wyjmowanych dwóch słupów do zawieszenia siatki do gry w siatkówkę) zamocowane były na stałe, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z § 31 ust. 4 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa.* Całość użytkowano zgodnie z przeznaczeniem i w sposób zapewniający bezpieczeństwo ich użytkownikom. Regulamin korzystania z boiska zawieszony był przy wejściu na obiekt, w widocznym miejscu, na siatce jednego z piłkochwytów.

(akta kontroli str. 225-230)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

[22] Przeglądy roczne – o których mowa w pkt 1 ww. artykułu – wykonano w dniach: 30 listopada 2016 r., 27 listopada 2017 r., 30 listopada 2018 r., 19 kwietnia 2019 r. (instalacje elektryczna i odgromowa) i 3 grudnia 2019 r. (ust. 1 pkt 1 lit. a, b, c) oraz 25 listopada 2020 r. Przegląd 5-cio letni – o którym mowa w pkt 2 ww. artykułu – wykonano w dniu 25 listopada 2020 r.

Nieprzeprowadzenie w przypadku sportowego boiska wielofunkcyjnego kontroli okresowej o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy *Prawo budowlane* oraz kontroli zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do placówki wymienionej w § 3 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa*.

Zgodnie z wymogami określnymi w obydwu ww. przepisach, Dyrektor MOW powinien zapewnić przeprowadzenie w 2021 r. obydwu przywołanych powyżej kontroli, czego jednak nie dopełnił.

Dyrektor wyjaśnił: *„Brak kontroli okresowej boiska wielofunkcyjnego wynikającej z przepisów ustawy Prawo budowlane wynika z tego, iż boiska nie ma założonej książki budowlanej – nie ma takiego obowiązku. Brak kontroli boiska wielofunkcyjnego wynikającej z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dna 31 grudnia 2020 w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 poz. 1604) wynika z kilku przyczyn. Boisko księgowo i organizacyjnie przypisane jest do części internatowej placówki, a ta z racji, że MOW jest placówką >nieferyjną< – młodzież przebywa w internacie przez cały rok kalendarzowy – podlega ciągłej i bieżącej kontroli. Organ prowadzący placówkę wymaga protokołu kontroli części szkolnej, do której nominalnie boisko nie należy. Kolejną przyczyną braku kontroli i co za tym idzie braku protokołu kontroli jest fakt, iż boisko wielofunkcyjne jest obiektem użyteczności publicznej – mogą z niego korzystać wszyscy mieszkańcy okolicznych gmin – a co za tym idzie wymaga ciągłej i bieżącej kontroli, co też ma miejsce. Niezależnie od uwag przedstawionych powyżej zapewniam, że od roku 2022 boisko będzie przedmiotem kontroli w zakresie bezpiecznych i higieniczny warunków korzystania zakończonej protokołem."*

(akta kontroli str. 222-223)

Zdaniem NIK, brak obowiązku prowadzenia książki obiektu dla boiska wielofunkcyjnego, jak również fakt całorocznego jego użytkowania – a co z tym związane sprawowanie stałego, bieżącego nadzoru nad nim – nie stanowią usprawiedliwienia dla zwolnienia Dyrektora z obowiązku przeprowadzenia wymaganych kontroli, o których mowa zarówno w ustawie *Prawo budowlane*, jak i w *rozporządzeniu w sprawie bezpieczeństwa*.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK Dyrektor zapewnił możliwość bezpiecznego i zgodnego z przeznaczeniem użytkowania boiska wielofunkcyjnego. W przypadku powierzonych mu w trwały zarząd budynków Ośrodka, Dyrektor wywiązał się również z obowiązków polegających na przeprowadzeniu okresowych kontroli:

- stanu technicznego (rocznych i pięcioletnich), o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy *Prawo budowlane*,
- zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do placówki, wymienionej w § 3 *rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa*.

Jako nieprawidłowe w ocenie NIK należy uznać nieprzeprowadzenie w 2021 r. dwóch kontroli: stanu technicznego (rocznej) oraz zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z nowowybudowanego sportowego boiska wielofunkcyjnego.

IV. Wniosek

Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia wniosek o podjęcie działań zapewniających przeprowadzenie wymaganej okresowej kontroli stanu technicznego oraz zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z boiska wielofunkcyjnego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, 13 kwietnia 2022 r.

Kontroler
Michał Kapek
Główny specjalista k. p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach
DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach
Piotr Miklis